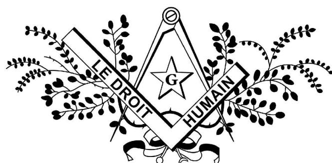
JOSEPH FORT NEWTON

VAPAAMUURARIUDEN HENKI JA FILOSOFIA

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
HELSINKI

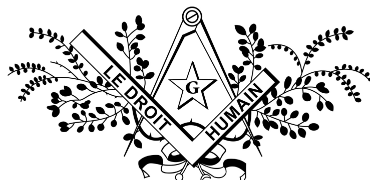

33
GRAND ORIENT DE FINLANDE
6017 AL
G

RITUAALIEN SUVEREENIN
SUURKOLLEGION KIRJASTO
2022

Vapaamuurariuden henki

ja

Vapaamuurariuden filosofia

Viisaustieteellinen Kustannusliike

Helsinki

Helsingissä 1922 • Keskuskirjapaino Oy.

Vapaamuurariuden henki

Vapaamuurariuden henki

I.

Lukuunottamatta Jumalamme asuntoja, ei mikään tässä maailmassa ole ihanampaa kuin vapaamuurariuden henki. Sen viisas, jalo ja armelias tehtävä on muodostaa ihmiskunnasta jalojen ja vapaitten ihmisten yhtymä, joka suuressa ja sovinnollisessa veljeydessä työskennellen toteuttaa Ikuisen tahtoa ja rakkautta maailmassa. Ken kykenisikään selittämään henkeä, joka on niin ylevä. Millä sanoilla saattaisikaan tuoda esille tuota hienon hienoa, utuista todellisuutta, jonka ainoastaan runouden ja musiikin taikavoima voi tehdä kuultavaksi ja tajuttavaksi?

Kuvien, symbolien ja arvokkaiden draamojen kautta vapaamuurarius vetoaa niihin, jotka rakastavat kauneutta. Runouden ja symbolikan avulla, yhdessä filosofian ja taiteen kanssa on se apuna luonteen kasvatuksessa, ja auttaa meitä näkemään tyydyttävämmässä ja toivehikkaammassa valossa elämän tarkoituksen ja maailmoiden mysterioita. Mutta puhuvimmim kaikista vetoaa se sydämen syvyyteen, mistä elämän ja kohtalon langat saavat alkunsa. Sanalla sanoen, se on kuin

ihminen, joka sydämessään miettii, onko elämällä arvoa tahi ei ja tuleeko hän olemaan haitaksi tai avuksi rodulleen.

Vapaamuurarius on ystävyyttä — ystävyyttä ensin suureen Toveriin, josta oma sydämemme meille puhuu, joka aina on meitä lähempänä kuin oma itsemme ja jonka inspiratsioni ja apu ovat inhimillisen olemassaolon suurin todellisuus. Olla sopusoinnussa Hänen tahtonsa kanssa, vastaanottavaisena Hänen suggestioilleen, tietoisena Hänen ystävyydestään — tämä on vapaamuurariuden jumalpuoli. Taas kun käännymme inhimilliseen puoleen, sisältää ystävyys kaiken: olla ystävä kaikkien ihmisten kanssa, vaikkakin he eroavat meistä uskontunnustuksessa, värissä tai asemassa, valaa kaikkiin inhimillisiin suhteisiin ystävyyden henki, — voiko viisas tai parhain meistä toivoa enempää tai parempaa? Sellainen on vapaamuurariuden henki, sellaiset sen ihanteet. Joskin niiden toteuttaminen yhdellä haavaa on meille mahdotonta, merkitsee kuitenkin paljon jo niiden katseleminen, niiden rakastaminen ja työskenteleminen niiden toteuttamiseksi.

Tuo ystävyyden henki ei suinkaan ole pelkkää myötätuntoisen ja, sentakia, epävarman veljeyden tunteen elähyttämää tunnetta, joka voisi hajoittaa ihmiskunnan kiinteät piirteet epävarmoihin ja petollisiin tunne-erehdyksiin. Ei, se johtuu syvästä filosofiasta, joka tietää, että maailmankaikkeus on ystävyyttä ja että ihmisten täytyy oppia elämään ystävinä, jos tah-

tovat elämää maailmassa oman olemusperänsä ja päämääränsä arvon mukaisesti. Koska Jumala on elämä, joka läpäisee kaiken menneen, nykyisen ja tulevan ja koska olemme syntyneet tähän maailmaan korkean viisauden ja suuren rakkauden kautta, olemme kaikki veljiä. Parhaimmat ja huonoimmat, rikkaat ja köyhät, sairaat sekä terveet — vieläpä kuolemankin jälkeen — kaikki ovat Ikuisen Ystävän lapsina yhdistetyt hengen siteillä toisiinsa. Tämän todellisuuden pohjalla lepää inhimillinen veljeys. Tähän nojaten julistaa myös vapaamuurarius ei ainoastaan vapautta vaan myös ystävyyttä ihmisten kesken.

Tämä ystävyys, kaukana siitä, että se olisi jonkinlainen nöyryytys, on todellisuudessa maailmankaikkeuden luova henki. Rakkaus on aina rakentaja ja ne, jotka ovat tehneet enimmän Jumalan valtakunnan toteuttamiseksi maan päällä, ovat olleet niitä, jotka ovat rakastaneet kanssaihmisiään. Kun tämä henki kerran pääsee voitolle, haihtuvat riitaiset lahkot yhtyen suurina liittoina palvelemaan kärsiviä veljiä. Kukaan ei silloin soimaa naapuriaan siitä uskosta, josta hän saa apua nykyhetkellä ja tulevaisuudelleen toivoa; myötätunto saa hänet vaikenemaan ja rakkaus opettaa hänelle, että Jumala on löydettävissä monilla eri teillä, jos Häntä etsitään vilpittömällä sydämellä. Kun tällainen henki kerran pääsee vaikuttamaan jokapäiväiseen elämään ja murtamaan aarniometsän lait, alkavat ihmiset rakentaa sellaista veljellistä yhteiskuntaa, jossa

jokaisella ihmisellä on mahdollisuus „elää ja elää hyvin”, niinkuin Aristoteles sanoo yhteiskunnan tarkoituksen olevan. Tällaiselle maagilliselle ja kestävälle pohjalle rakensivat jo muinaisajan taiteilijat koettaessaan rakentaa ikuisuutta varten, jäljittelemällä maan päällä Jumalan asuntoa.

II.

Inhimillinen historiamme, joka on kyllästytetty verellä ja kyynelillä, on kertomus ihmisestä, joka etsii ystäviä ihmisten keskuudesta. Yhteiskunta on kehittynyt raakalaisasteelta rakkauden hitaan kasvun kautta ja sulattanut ihmiset ensin lähimpiin sukulaisiin ja sitten heimoon ja omaan kansallisuuteen. Elämän aamunkoitossa elivät ihmiset yksin, sydän täynnä epäluuloa kaikkia muita kohtaan, jotka kaikki olivat hänen vihollisiaan ja siis hänen saalistaan. Elämä oli ainaista sotaa, taistelua ja murhaa. Vähitellen käsitti villi-ihminen kipinän siitä totuudesta, että on parempi auttaa kuin vahingoittaa ja niin muodostuivat perheet, suvut ja luokat. Perheet asuivat jokien varsilla ja vuorten vierillä ja ihmisiä toisella puolen jokea pidettiin vihollisina. Sitten taas sodittiin, ryöstettiin ja surtiin. Kuninkaat johtivat sotajoukkonsa toisiaan vastaan ja jättivät jälkeensä luurankoja pitkin maata. Myöhemmin, sittenkuin oli rakennettu teitä kaikkialle niin että ihmi-

set saattoivat matkustaa maan äärestä toiseen, opittiin huomaamaan, että ihmisluonne oli kaikkialla sama suruineen ja toiveineen. Yhtäkaikki oli paljon sellaista, mikä eroitti ihmiset toisistaan ja maailma oli täynnä katkeruutta. Ihmiset eivät tyytyneet luonnollisiin rajoihin vaan pystyttivät lahkojen ja luokkien korkeat muurit eroittamaan heitä toisistaan; toiseen lahkoon tai luokkaan kuuluvat olivat toisten mielestä aina väärässä ja heitä tuomittiin. Lopuksi, kun luonnolliset vuoret eivät enää eroittaneet, eroittivat ihmisiä toisistaan erehdysten korkeat seinämät, joita ei vieläkään ole lyöty maahan.

Rotujen, uskontojen, säätyerojen, tapojen, opinkappaleiden ja muiden harrastusten rajat eroittavat vielä tänä päivänä ihmisiä toisistaan, synnyttäen vihaa, epäluuloa ja armottomuutta. Vieläkin ovat sodat, ryöstöt ja kärsimys olemassa. Kuitenkin ihmiset ovat tylyjä, vihamielisiä ja julmia vain siksi, että ovat tietämättömiä. Mielettömien riitojen ja puolueitten keskellä vapaamuurarius työskentelee sillä ainoalla perustalla, jolla ihmiset aina voivat kohdata toisensa arvokkaasti. Jokainen looshi on tasa-arvoisuuden ja hyväntahdon kosteikko eripuraisuuden erämaassa, työskennellen ihmiskunnan liittämiseksi suureen, palvelevaan ja sopusointuiseen liittoon. Sen alttarin ympärillä kohtaavat ihmiset toisensa ihmisinä ilman turhamaisuutta, pelkoa ja syytöksiä. He sitoutuvat yhteen, niinkuin matkailijat Alpeilla, niin että jos joku kompastuu, kaikki

toiset häntä tukevat. Ei mikään kieli voi kertoa, eikä mikään kynä kuvata tällaisen toiminnan merkitystä ja vaikutusta sen koettaessa muuttaa maailman kovuutta sääliksi ja iloksi.

Vapaamuurariuden henki! Voidakseen sitä kuvata täytyisi olla runoilija, soittoniekka, näkijä, kauaskuuluvien, pitkien sävelsointujen ja kadenssin mestari. Nyt, niinkuin aina, se tahtoo kohottaa ihmistä jalostamalla hänen ajatuksiaan, puhdistamalla hänen tunteitaan, lujittamalla hänen päättäväisyyttään ja laajentamalla kaikissa suhteissa hänen maailmankatsomustaan. Koko suuressa vapaamuurariuden historiassa, sen laajoissa traditsionikokoelmissa, sen yksinkertaisessa uskonnossa ja juhlallisissa menoissa, sen vapaudessa ja ystävyydessä — kaikessa esiintyy sen korkea ihanteellinen moraali, joka tarkoittaa pedon kesyttämistä ihmisessä ja sen tahdon taivuttamista tottelemaan Jumalan tahtoa. Vapaamuurariudella ei olekaan muuta tehtävää kuin kohottaa ja jalostaa ihmiskuntaa, muuttaa pimeys valoksi, hioa kulmikkuudet kauneudeksi; se tahtoo tehdä jokaisen vaikeasti voitetun saavutuksen yhä varmemmaksi, jokaisen pyhäkön pyhemmäksi, jokaisen toivon kirkkaammaksi.

Vapaamuurariuden henki! Ah! kun tämä henki kerran voittaa maailman, niinkuin se kerran varmasti tulee voittamaan, silloin yhteiskunta on oleva täynnä oikeutta ja lempeyttä, liike-elämä täynnä ihmisten palvelusta ja laki on oleva hyväntekeväisyyden ohje; ko-

dit tulevat pyhemmäksi, lasten nauru iloisemmaksi ja rukoustemppelin holveihin syöpyy syvälle yksinkertainen, koruton uskonto. Pahuus, vääryys, ulkokultaisuus, ahneus, kaikki panettelu ja solvaus ja kaikki alhainen häviää, koska ne eivät voi kestää oikeuden, viisauden ja säälin valossa. Teollisuus on oleva rehellistä, kasvatus tietoista, ja uskonto ei ainoastaan varjoa vaan todistus läsnäolevasta todellisuudesta, silloin kun ihminen on oppinut tuntemaan ihmisen sekä palvelemaan Jumalaa lähimmäisessään. Kun vapaamuurarius voittaa, häviävät tyrannit, vankilat hajoavat ja ihmiset tuntevat itsensä vapaiksi ei ainoastaan ulkonaisesti vaan myöskin sydämessään, vapaiksi kulkemaan pää pystyssä totuuden valossa.

Vastusten, viivytysten ja jälleenrakentamisen kautta maailma käy kohti suurempaa toveruutta, jonka vapaamuurarius on jo kauan sitten ennakolta nähnyt. Kerran koittaa päivä, jolloin kansat ovat kunniallisia käyttäessään vapautta, oikeamielisiä käyttäessään valtaa ja inhimillisiä harjoittaessaan viisautta, jolloin ihmiset eivät enää polje toistensa oikeuksia, jolloin yksikään vaimo ei tule hylätyksi, yksikään lapsi ei joudu kurjuuteen ahneuden tai ilkeyden tähden. Sitä päivää vapaamuurarius ennustaa. Vapaamuurarius ei tyydy, ennenkuin kaikki ihmisiä yhdistävät toveruuden langat ovat punotut yhdeksi ainoaksi mystilliseksi toveruuden köydeksi, joka sulkee piiriinsä koko maailman ja liittää sen rodut toisiinsa rauhan siteillä — niinkuin ne

Jumalan tahdon mukaan alunpitäen ja lopullisesti ovat aina olleet yhtä. Vapaamuurarius on nähnyt kuninkaitten ja filosofien eläneen aikansa, nähnyt sukupolvien tulevan ja menevän ja tulee vielä elämään nähdäkseen sielunsa työn toteutettuna.

III.

Koska siis rakkaus on elämän laki, on selvää, että jos rakkauden täytyy voittaa viha, jos niiden, jotka ennen epäilivät tai sotivat toisiaan vastaan, on opittava uskomaan tai palvelemaan toisiaan, se voi tapahtua ainoastaan ystävyyden ihmeellisin taikakeinoin. Tämä on vapaamuurariuden tarkoitus ja sen työn henki. Sen menettelytavat ovat rajattomat. Se todella ponnistelee siihen suuntaan, että ihmiset — ensin yksilöinä ja sittemmin, mikäli mahdollista, kaikki — oppisivat rakastamaan toinen toisiaan ja pitämään ihanteen korkealla, uneksien ja luoden kuvia temppelistä, joka on luonteestamme rakennettava ja jonka tulee kestää elämässä ja kuolemassa. Tämän temppelin rakentaminen on meidän ylevin elämäntehtävämme. Vapaamuurarius koettaa tunkeutua ihmisen sisäiseen elämään, missä todellisimmat taistelut taistellaan ja päätetään ja ratkaistaan kohtalon tulokset, joskus voiton riemulla, joskus tappion nyyhkytyksin. Mikä ihana elämänkutusumus nuorelle ihmiselle, joka astuu temppeliinsä elämänsä

aamuhetkellä, jolloin taivaan aamukaste lepää hänen elämänsä yllä ja linnut laulavat hänen sydämessänsä!

Max Müller on Idän viisausopeista ottanut vertauksen, joka kertoo, miten Jumalat varastivat ihmisen jumalallisuuden ja neuvottelivat siitä, minne sen kätkisivät. Joku ehdotti, että se vietäisiin maailman toiselle puolelle ja haudattaisiin sinne; mutta oli huomattu, että ihminen on suuri kulkija ja hän ehkä löytäisi kadonneen aarteensa sieltä. Toinen ehdotti, että se upotettaisiin meren syvyyteen; mutta silloinkin oli pelättävä, että ihminen suuressa tiedonhalussaan sukeltaisi kyllin syvälle ja löytäisi sen sieltäkin. Viimein, hetken vaitiolon jälkeen, vanhin ja viisain jumalista sanoi: „Kätkekäämme se ihmiseen itseensä, sillä viimeksi arvaa hän hakea sitä sieltä.” Niin tehtiin, koska kaikki huomasivat tämän älykkäimmäksi ja viisaimmaksi keksinnöksi. Ihminen saattaa vaeltaa ikänsä maan päällä, etsien kaikkialta, korkeuksista ja matalikoilta, läheltä ja kaukaa, ennenkuin hän huomaa etsiä omasta itsestään jumalallisuutta, jota hän kaipaa. Vähitellen, hitaasti ja hämärästi hän alkaa tajuta, että se, minkä hän luuli olevan kaukana ja kätkettynä etäisyyteen, on lähempänä kuin hänen oma hengityksensä — hänen omassa sydämessään.

Tässä piilee vapaamuurariuden suuri salaisuus — se saattaa ihmisen tietoiseksi hänessä itsessään asuvasta jumalasta, josta koko hänen elämänsä saa merkityksensä ja kauneutensa ja joka inspiroi häntä seuraa-

maan ja tottelemaan itseään. Kun ihminen on oppinut tämän syvän salaisuuden, häviää vanha maailma ja hänelle alkaa uusi elämä aamun sarastaessa ja leivosten livertäessä aamukasteisen maan yllä. Ei ole koskaan sanottu suurempaa totuutta kuin se, mikä sisältyy totuuteen: uskonto on tärkein tekijä ihmisen elämässä. Uskonnossa eivät uskonkappaleet ole pääasia. Ihmisen uskonto on se, mihin hän käytännössä sydämessään uskoo ja mitä hän seuraa, tuntien yhteytensä tämän salaperäisen maailmankaikkeuden kanssa ja tietäen velvollisuutensa ja tarkoituksensa. Tämä on kaikissa tapauksissa pääasia, joka määrää kaiken muun. Sitten on tietysti hyvin tärkeätä, millainen on se elämänkatsomus, jota hän sydämessään seuraa.

Pohjaltaan ihminen on sitä, mitä hän ajattelee, sillä ajatukset ovat ne taiteilijat, jotka värittävät elämämme. Optimistit ja pessimistit elävät samassa maailmassa, kulkevat saman taivaankannen alla ja huomaavat samat tosiasiat. Skeptikot ja uskovaiset näkevät samat suuret tähdet — tähdet, jotka valaisivat Edeniä ja tulevat valaisemaan paratiisia. Todellista eroa ei ole heidän välillään — ero on vain maailmankatsomuksessa, sisäisessä katsantokannassa ja elämän arvojen käsittämisessä. Jokainen vaikutelma, joka kykenee muovaamaan tätä sisäistä ajatustapaa ennakkoluulottomaksi ja muuttaa epäuskon luottamukseksi, pelon rohkeudeksi, epätoivon varmaksi toivoksi, on aikaansaanut parhaimmat seuraukset, mistä kuoleva

milloinkaan voi iloita. Joka ihmisellä on oma ratansa, jota myöten hänen ajatuksensa kulkevat hänen ollessaan yksin; ja hänen, niinkuin toistenkin, elämän arvo ja onni riippuu hänen ajatustensa suunnasta, niiden laadusta sekä aloista, joilla ne liikkuvat. Jos vapaamuurarius voi kääntää sisäisen ajatussuunnan oikealle tolalle, täyttää sen jaloilla aarteilla ja ohjata sen Jumalan valtakuntaa kohti, vieläkö korkeampaa voi se ihmiselle tarjota? Näin tekee se jokaiselle, joka sen totuuksia omaksuu, niitä kuuntelee ja sydämestään rakastaa.

Korkea, hieno, rikas ja sanomattoman kaunis on se usko ja näkemys, minkä muurarius antaa niille, jotka polvistuvat sen alttarille, sillä se esittää vertauskuvissa ja symbooleissa aikakausien kokemuksissa koeteltuja, korkeita ja puhtaita totuuksia, jotka on havaittu arvokkaiksi elämänohjeiksi. Tällaisen opetuksen kautta ihmiset, jos heillä on sydäntä sitä vastaanottaa, tulevat viisaiksi; he oppivat, miten voi tulla urhoollisiksi ja rohkeiksi, uskollisiksi ja vapaiksi, miten vapautua taikauskosta ja saavuttaa järjen tasapaino äärimmäisen valheellisuuden keskellä, miten elämän ilot on otettava riemuiten vastaan ja maailman pahaa on siedettävä arvokkuudella, miten voidaan katsella ihmisten mielettömyyttä kuitenkaan unohtamatta heidän arvoaan — sanalla sanoen, he oppivat, mitenkä voi elää puhtaasti, olla aina ystävällinen, tyyni, avokatseinen ja rohkea tässä maailmassa, sydän täynnä lau-

peutta ja toivoa. Hänellä, joka kätkee tämän valoisan ja syvän viisauden sydämeensä ja elää siinä, on illan varjojen laskeutuessa vähän katumista eikä mitään pelättävää. Onnellinen se nuori ihminen, joka tämän ottaa oppaakseen, filosofiakseen ja ystäväkseen. Tämä on vapaamuurariuden ihanne. Uskollisina kaikelle pyhälle meidän tulee antautua sitä palvelemaan, luottaen totuuden voimaan, rakkauden todellisuuteen ja luonteen ylhäiseen arvoon. Sillä tämä ihanne ilmenee ja tulee vaikuttavaksi ainoastaan siten, että panemme sen käytäntöön toiminnan maailmassa. Jumala työskentelee ihmisten hyväksi ihmisten kautta, harvoin, jos milloinkaan, muulla tavalla. Hän pyytää ääntämme julistaakseen sillä totuuttaan, käsiämme tehdäkseen niillä työtään täällä alhaalla — Hän pyytää lempeää ääntä ja puhtaita käsiä, että rakkaus ja vapaus voittaisi vihan ja vääryyden. Kaikki emme voi tulla eteviksi ja kuuluisiksi, mutta jokainen meistä voi olla uskollinen ja tosi sydämessään, tahraton ja erehdyksiä pelkäämätön sekä auttavainen lähimmäistään kohtaan. Elämä tarjoaa mahdollisuuden saavuttaa korkeimpia asioita. Tehkäämme elämä ainaiseksi pyrkimykseksi korkeuksia kohti — lakkaamattomaksi, ahkeraksi totuuden etsimiseksi, arvokkaaksi ja hyödylliseksi, että vapaamuurauriuden henki kauttamme kasvaisi ja kirkastuisi.

Milloin ihminen on muurari? Kun hän, katsellen yli jokien ja vuorien kaukaista taivaan rantaa kohti, sa-

malla syvästi tuntee oman pienuutensa äärettömässä kaikkeudessa ja kuitenkin säilyttää uskonsa, toivonsa ja rohkeutensa. Kun hän tietää, että sisimmässään kaikki ihmiset ovat yhtä jaloja, yhtä huonoja, yhtä jumalallisia, yhtä pirullisia ja yhtä yksinäisiä kuin hän itse ja koettaa oppia tuntemaan, anteeksiantamaan ja rakastamaan kanssaihmisiään. Kun hän tietää, miten suhtautua ihmisten suruihin, niin, vieläpä heidän synteihinsä — tietäen, että kullakin on omat kovat taistelunsa monenlaisissa vaikeuksissa. Kun hän osaa tehdä ystäviä ja pitää ne — ja ennenkaikkea tietää tulla ystäväksi oman itsensä kanssa. Kun hän rakastaa kukkasia, pyydystää lintuja ilman pyssyä, ja tuntee jo unohtuneita ilon värähdyksiä kuullessaan lasten naurua. Kun hän saa olla onnellinen ja ylevämielinen keskellä elämän jokapäiväistä raadantaa. Kun huurteessa kimalteleva puu ja virran kalvossa leikkivät auringon säteet hillitsevät häntä, niinkuin kauan kuolleen rakastetun muisteleminen. Kun ei yksikään tuskanhuuto kuulu hänen korviinsa turhaan, eikä yksikään käsi ojennu saamatta vastausta. Kun hän löytää hyvän kaikissa uskonnoissa, jotka auttavat ihmistä käsittämään jumalallisia asioita ja elämän suurta tarkoitusta — mikä nimi noilla uskonnoilla sitten lieneekin. Kun hän osaa nähdä tien vierellä olevassa mudassa jotakin muuta kuin pelkkää lokaa ja kehnommankin kuolevaisen kanssaihmisensä kasvoissa muutakin kuin syntiä ja pahuutta. Kun hän tietää miten rukoilla, miten ra-

kastaa, miten toivoa. Kun hän uskoo itseensä, lähimmäiseensä ja Jumalaan ja kädessään miekka pahaa vastaan, sydämessään laulunkipinä — iloitsee elämästä, kuolemaa pelkäämättä! Sellainen ihminen on löytänyt todellisen muurarisalaisuuden, sen ainoan, jota hän sitten koettaa viedä ulos maailmaan.

Vapaamuurariuden filosofia

Vapaamuurarius ohjaa meidät vapautumaan ahtaista ja ulkokultaisista käsitteistä. Se opettaa meille, että ihmisyys on kaiken uskonnon sielu. Me emme koskaan loosheissamme suvaitse minkäänlaisia uskonnollisia riitaisuuksia ja vapaamurareina me seuraamme ainoastaan kaikkiallista Luonnon uskontoa. Palvellen säälin ja rakkauden Herraa me uskomme, että Hän ottaa aina ja kaikkialla vastaan ne, jotka pelkäävät Häntä ja noudattavat oikeamielisyyttä. Me tunnustamme veljiksemme kaikki ne vapaamuurarit, — olkoot he kristittyjä, juutalaisia tai muhamettilaisia — jotka eivät riko niitä hyvän ja oikean lakeja vastaan, jotka Kaikkivaltias on kirjoittanut jokaisen ihmisen sydämeen ja jotka pelkäävät Häntä ja noudattavat oikeamielisyyttä. Ja vaikka me kuljemmekin eri teitä, niin me emme vihaa emmekä vainoa toisiamme. Tarkoituksemme on päästä samaan päämaaliin. Me tiedämme, että vaelluksellamme on sama määränpää ja meidän hartain toivomme on kohdata toisemme täydellisen onnen looshissa. Eikö ole ihana sellainen järjestö, jota elähyttää tällaiset tunteet! Kuinka mieluisan täytyykään sen olla Hänelle, joka istuu iankaikkisen säälin valtaistuimella — Jumalalle, joka ei katso henkilöihin!

W:m Hutchinson: *„Vapaamuurariuden henki”.*

Vapaamuurariuden filosofia

„Paimen löytyykö sinussa filosofisuutta?”[1]) kysyy Touchstone Shakespearen näytelmässä. Sama kysymys on meidän aina tehtävä itsellemme. Kauan sitten sanoi Kant, että filosofian tehtävänä ei ole paljastaa totuutta, vaan asettaa asiat oikeaan järjestykseensä, löytää niiden rytmi ja olemisen syy. Filosofia alkaa ih-

---

1) *„Miten haluatte”* (II näytös). Shakespeare ei tarkoita mitään salaista seuraa, mutta muutamat hänen viittauksensa ilmaisevat, eitä hän tiesi enemmän kuin kirjoitti. Hän antaa kuvauksen „laulavista muurareista, jotka rakentelevat kultaisia kattoja” *(Henrik V,* I näytös), ja vertaa heitä työtätekevään mehiläisparveen. Tiesikö hän, mitä mehiläiskeko merkitsee vapaamuurariuden vertauskuvakielessä? (Katso mieltäkiinnittävää artikkelia „Shakespeare ja vapaamuurarius”, „American Freemason’in” tammikuun numerossa v. 1912). Se muistuttaa suuresti erästä lukua Izaak Waltonin teoksessa „Complete Angler” (Mestarionkija), jossa onkimies haastelee pylväiden merkityksestä tavalla, joka suuresti muistuttaa „Old Chargesin” sanontatapaa. Mutta Hawkins huomauttaa „Anglerin” painoksessaan, että Walton oli Elias Ashmolen ystävä ja oli saattanut kuulla vapaamuurariudesta häneltä. *(„A Short Masonic History”,* kirj. F. Armitage, voi. II kap. III.)

mettelyllä. Sa katselee kaikkea tuttua niinkuin vierasta. Avarana kuin maailma, lempeänä ja kaunopuheisena, on se „yhdistelmä tieteestä, runoudesta, uskonnosta ja logiikasta.[1]) Sen vaikutus tekee leppeämmäksi, avartaa, jalostaa, laajentaa ja kirkastaa katseemme, antaa enemmän ilmaa, enemmän valoa, enemmän tilaa ja enemmän taustaa.

Kun katselemme vapaamuurariutta tässä avarassa ja viehättävässä valossa, näyttää se meistä uljaalta muinaiselta kadetraalilta, jonka vuodet ovat tehneet harmaaksi ja jonka askelmat ovat kuluneet lukemattomien elävien ja kuolleiden askelten poljennasta. Se on kokemuksiltaan rikas, mutta se ei herätä sääliä, sillä se on voimakas ja luja. Astuttuamme sen ovista sisään me ihmettelemme sen korkeutta ja hämmästyen tuijotamme ikkunoihin, joiden takaa kuultaa Äärettömyyden kunnia ja hämäryys; me ihailemme sen pylväitä, jotka ylväästi kohoavat korkeutta kohti ja ylhäällä kaarina yhtyvät toinen toisiinsa, sekä kattoa, jonka kuvusta tähdet kimaltelevat. Me kysymme ehdottomasti itseltämme, mistä on ilmestynyt tämä uskon ja ystävyyden pyhättö ja mikä on tämän temppelin tarkoitus, joka totuuden janon ja kauneuden kaipuun pystyttämänä kohoaa ilmoille kevyenä kuin soitto, ilman merkkiäkään ajan hampaan kosketuksesta tai rappion jäljistä? Mikä oli se usko, joka on rakentanut tämän sie-

---

1) *„Some Problems of Philosophy”,* kirj. William James.

lujen asunnon, mikä se filosofia, joka on sen pohjana ja pitää sitä yllä? Oikein lauloikin Longfellow kokoelmassaan „The Builders”:

„Vanhemman taiteen aikahan
mestarit muovaili tarkimmasti
pienimmän kohdan jokainoan:
jumalat katsovi juureen asti.”

I.

Tutkiessamme vapaamuurariuden perusteita huomaamme me sen pohjana olevan tämän kaikkien totuuksien perustotuuden ja totuuksista ensimmäisen ja viimeisen, nimittäin rajattoman ja korkeimman Todellisuuden. Vapaamuurarilooshin kynnyksellä vaaditaan jokaista, olkoon hän prinssi tahi talonpoika, tunnustamaan uskonsa kaikkivaltiaaseen Isään Jumalaan, Arkkitehtiin ja kaikkeuden Rakennusmestariin.[1]) Tämä

---

1) V. 1877 *„Grand Orient”* Ranskassa poisti raamatun alttariltaan ja pyyhki rituaaleistaan kaikki jumaluuteen tähtäävät viittaukset. Tämän johdosta melkein kaikki maailman Suuret Looshit eroittavat *„Grand Orientin”* toveruudestaan. Vapaamuurariutta koskevan kappaleen kirjoittaja teoksessa *„Catholic Encyclopaedia”* painostaa voimakkaasti tätä tapahtumaa, mutta hän on paljon suopeampi *„Grand Orientia”* kohtaan kuin monet muut vapaamuurariudesta kirjoittajat. Hän ymmärtää, että toimenpidettä ei ollut käsitettävä niin, että Ranskan muurarit olisivat jumalankiel-

tunnustus ei ole pelkkä sanoista laadittu kaava, vaan ehkä pyhin ja syvällisin vakuutus, mitä ihmishuulet voivat lausua. Olla välittämättä Jumalasta merkitsee samaa kuin olla välittämättä siitä kaikkein suurimmasta todellisuudesta, joka on kaiken inhimillisen pyrkimykseni ja kiihkeän tavoittelun takana. Ei mikään rakennus, jonka rakentaja ummistaa silmänsä elämän tarkoitukselta eikä ota huomioon kaikkeuden lakeja, kestä kauan pystyssä. Se rakennus on rakennettu hiekalle ja tuomittu kaatumaan, silloin kun tuulet puhaltavat ja virrat käyvät sen yli, sillä siltä puuttuu varma perusta. Ei mikään inhimillinen veljeys, jonka inspiratsionin lähteenä ei ole tämä tietoisuus, että Jumala — tunnustettu tahi tunnustamaton

---

täjiä sanan tavallisessa merkityksessä, vaan että *he uskovat, että ateisteja sanan ehdottomassa merkityksessä ei löydy;* ja hän lainaa Albert Piken sanat: „Henkilöä, jolla on korkeampi käsitys Jumalasta kuin muilla ihmisillä hänen ympärillään ja joka ei tunnusta, että heidän käsitykseensä sisältyisi Jumala, kutsuvat helposti asteistiksi sellaiset, jotka todellisuudessa uskovat Jumalaan paljon vähemmän kuin hän.” *(„Morals and Dogma”,* p. 643.) „Niinpä esim., jatkaa Pike, kutsuttiin ensimmäisiä kristittyjä, jotka eivät tunnustaneet pakanoiden jumalia jumaliksi, ateisteiksi ja tuomittiin kuolemaan.” Meidän ei tarvitse ryhtyä puolustamaan *„Grand Orientia”,* mutta ymmärtäkäämme sen katsantokantaa ja suhtautumista, sillä muuten voidaan meitä syyttää alhaisesta ulkokultaisuudesta yhteen ainoaan sanaan nähden itse *todellisuuden* ollessa kaikkien yhteinen aarre. Ennen-

— on Isä, kestä kauan; sellainen veljeys on haihtuvaa kuin usvapilvi, se on petollista ja haurasta ja häviää nopeasti. Jos otamme vaarin itse elämän tarkoituksesta ja heittäydymme tutkimaan sen syvyyksiä, niin tuo se eteemme Jumalan, joka on maailman perusta. Juuri tällä perustalla lepää vapaamuurariuden kulmakivi. Siitä syystä se kestää ja varttuu eivätkä helvetin portit sitä pidätä.

Samalla kun vapaamuurarius uskoonsa ja filosofiaansa[1]) nähden on teokraattinen, ei se rajoitus jumaluus-käsitettään, vielä vähemmin tahtoo antaa mitään muuta nimeä „Nimettömälle, jolla on sata nimeä.” Vapaamuurariuden viehättävimpänä piirteenä onkin se, että se on kautta aikojen etsinyt Kadotettua

---

kaikkea oli selvillä se, että Ranska tarvitsi jok’ainoan miehen ja naisen apua, joka vihasi latinankielistä papillisuutta, saadakseen aikaan kirkon ja valtion eron; siitä johtui *„Grand Orientin”* menettely. Toiseksi, Ranskan vapaamuurarit yhtyvät Plutarkokseen siinä, että mikään Jumala-käsite ei ole vähääkään parempi kuin pimeä ja vääristelty taikausko, joka pitää ihmisiä kauhun vallassa; ja he pyyhkäisivät pois sanan, jossa moni näki piilevän arvotonta uskoa — sitä voimakkaammin kootuin voimin taistellakseen ylevämmän ajattelun puolesta. *(„The Religion of Plutarch”,* kirj. Oakesmith; myös Baconin tutkielma *„Superstition.”)* Me voimme tuomita sen typeräksi, mutta meidän tulisi ainakin ymmärtää sen henki ja tarkoitus.

1) *„Theocratic Philosophy of Freemasonry”,* kirj. Oliver

Sanaa[1]), Nimetöntä Nimeä. Tämä etsintä ei koskaan väsähdä, ei koskaan veltostu. Etsijä tietää, että kaikki nimet ovat riittämättömiä ja kaikki sanat ainoastaan vertauskuvia totuudesta, joka ei mahdu mihinkään sanoihin, sillä jokainen aakkonen tosiasiallisesti on kehittynyt jostakin inhimillisen uskon ja toivon alkeismuotoisesta merkistä tai ilmiöstä. Näin vapaamuurarius — kaukana siitä että se rajoittaisi Jumala-käsitettä — koettaa vielä nytkin hakea avainta, joka entistä tyydyttavämmin paljastaisi maailmankaikkeuden tarkoituksen, joka tänään näyttää niin ihanalta ja kirkkaalta mutta jo huomenna niin pimeältä ja pelottavalta. Ja se kutsuu kaikkia ihmisiä mukaan tähän etsintään:

„Yhtyä totuuden vapaudessa,
riemuissa polkujen vastaisten,
sielun keväässä ikuisessa,
jumalaatosta avartaen.”

Totisesti, ihmisen tietoisuus yhteydestään Ikuisen kanssa, kutsuttakoon sitä millä nimellä hyvänsä, vaimentaa kaikki sanat, kaikki väitteet ja kaiken tuomion. Omistaminen on tärkeintä eikä tunnustaminen; jos epäröimme tunnustaa, on vika varmasti suurimmaksi osaksi meissä itsessämme. Kaikki sukulaishenget

---

1) *„History of The Lost word”,* kirj. J. F. Garrison, liite teokseen *„Early History and Antiquities of Freemasonry”,* kirj. G. F. Fort. Yksi loistavimmin kirjoitettuja vapaamuurarikirjoja, sekä oppineisuutensa että kirjallisen tyylinsä puolesta.

voivat yhtyä Alexander Pope'n, joka itse oli vapaamuurari, „Kaikkialliseen rukoukseen": —

„Isä kaikkien! Kaikkihin aikoihin
maan äärissä kaikissa kumarsi Sua
niin pyhimys, villi kuin viisaskin,
Jehovah, Jupiter, Herra, Sua!"

Kaunopuheisesti ja yksimielisesti selittävät vapaamuurariajattelijamme Jumalan ykseyden, rakkauden ja sielun kuolemattomuuden olevan vapaamuurarifilosofian suuren perustotuuden. Siitä johtuu heidän ehdoton yhteyden tunteensa ihmiskunnan kanssa ja rakkautensa siihen.[1]) Heidän mielestään vapaamuurariuden

---

1) *Symbolisin of Masonry",* kirj. t:ri Mackey, y.m. teokset. Tarvitsee tuskin mainita, että kolminaisuuden oppi, minkä symbolina on kolmikulma — Pythagoraalla se tosin merkitsee terveyttä ja pyhyyttä — ei koskaan ole tarkoitettu olemaan ristiriidassa jumaluuden ykseysopin kanssa vaan ainoastaan tekemään sen selvemmäksi. Liiankin usein on jo selitetty, että se on jotakin muuta ja enemmän kuin törkeää kolmijumalaisuus-uskoa. Puhtaimmillaan ollen se ei ole sitä. „Kolminkertainen jumala, mutta ei kolmea jumalaa", sanoo Augustinus, tarkoittaen jumaluuden kolmea ilmenemis muotoa — ei sen matemaattista luontoa vaan sen moninaisuutta, sen erilaisuutta kaikkeudessa. W. N. Clarke vainaja, joka teologiaa katseli enemmän terveen järjen kannalta kuin kukaan hänen ajallansa, huomautti, että meidän aikanamme taistelu kolminaisuudesta on lakannut, sillä oppi Jumalasta, joka on Isä, on sulattanut itseensä kaiken sen lämmön, värikkyyden ja hellyyden, mikä sisältyy kolminaisuus-oppiin.

suurena tehtävänä on säilyttää polyiheismin, dualismin ja loppumattoman hämmennyksen keskellä näitä arvokkaita totuuksia, joiden ohella ajatustapojen ja uskontojen pitkässä kehityssarjassa kaikki muu kuihtuu ja himmenee. Myöskin tiede on lopulta astunut puolustamaan tätä nerokasta sisänäkemiskykyä paljastamalla vastustamattomalla ja tehokkaalla tavalla maailmankaikkeuden ykseyden. Maailman kaikkeus on kieltämättä ikuisesti tyhjentymätön ihme. Me löydämme sen sopusointuisuuden ainoastaan totuudessa, että Jumalassa on kaikki yhtä. Muuta avainta ei ole. Tälle syvälliselle pohjalle rakentaa vapaamuurarius perustansa sekä pystyttää sille lujan rakennuksensa. Jos tämä perusta on väärä ja kestämätön, silloin myös

„Laho on taivaan kaarikatto,
on pirstaleille perustettu maa."

Vapaamuurariuden alttarilla on aukilevitettynä Raamattu, joka historian kehityksestä ja ajan vaihteluista huolimatta aina pysyy suurimpana ja uudenaikaisimpana kirjana — koko sivistyselämän moraalisena käsikirjana.[1])

---

1) „*The Bible the Great Source of Masonic Secrets and Observances"* (Raamattu, vapaamuurariuden salaisuuksien ja havaintojen suuri lähde), kirjoittanut tri Oliver. Jokainen vapaamuurari tietää, kuinka tärkeän osan Raamattu muodostaa järjestömme symboliikassa, menoissa ja opetuksissa; yhtä suuri osa on sillä myöskin sen kirjallisuudessa.

Sen jokaisella sivulla, sen sananlaskujen ja vertauskuvien, sen hämärien ennustusten, evankeliumien ja epistoloiden takaa loistaa tämä häviämätön ja ikuinen totuus: ora ainoastaan yksi Jumala, joka on rakkaus. Se vaatii, että ihmiset rakastavat toinen toisiaan, ovat oikeudenmukaisia, lempeitä, eivät tahri itseään synnillä ja ovat nöyrät Hänen edessään, jonka kädessä ovat. Me luemme Raamatussa Galilean miehestä, joka opetti, että kaukaisessa menneisyydessä olivat kaikki ihmiset sukulaisia keskenään ja että heillä on sama alkuperä, samat velvollisuudet ja päämäärä. Siitä syystä meidän tulee lohduttaa murheellisia, ohjata vaeltajaa tielle ja jakaa leipämme nälkäisen kanssa. Sillä tavoin ainoastaan me teemme hyvää itsellemme, sillä me olemme kaikki yhden suuren perheen jäseniä ja yhden vahingoittaminen merkitsee vahingontekoa kaikille.

Vapaamuurarius on kaikkina aikoina uskollisesti opettanut tätä syvällistä ja ylevää uskoa, josta pulppuilee sankarillinen; alttius, siveellinen itsekunnioitus, oikea veljeyden tunne, horjumaton usko elämään ja tehokas lohdutus kuolemassa. Järkähtämättä se on julistanut sitä kautta vuosisatojen ja meidän päivinämme kaikista innokkaimmin. Tuskin on koskaan pidetty ainoatakaan vapaamuurariluentoa, olkoon sen pitäjänä ollut korkea virkailija tai vähäpätöinen luennoitsija, ja tuskin on koskaan ollut ainoatakaan vapaamuurari-

keskustelutilaisuutta ilman että ei olisi voimakkaasti teroitettu mieliin tätä ainoaa todellista uskontoa, joka on vapaamuurariuden sisin sielu, sen a ja o, sen valo ja voima. Tähän uskoon se nojaa, tässä uskossa se elää ja työskentelee ja tämän uskon avulla se on lopuksi voittava, sittenkuin nykyhetken melu ja sekasorto ovat häipyneet olemattomiin kaiken sen mukana, mikä ne aikaansaa.

II.

Tästä yksinkertaisesta uskosta kasvaa se filosofia, jota vapaamuurarius opettaa merkkien ja symboolien, kuvien ja vertausten avulla. Lyhyesti ja selvästi ilmaistuna se opettaa, että luonnon valeverhon takana, luonnossa itsessään ja sen yläpuolella, on Korkein Järki, joka on kaiken alku, kaiken käskijä ja ohjaaja ja että ihmiselämän ja sen liikuttavan historiallisen tarinan takana ja yllä vallitsee Kaikkein Korkeimman oikeamielinen tahto ja älykäs tajunta. Lyhyesti sanoen, että ensimmäisenä ja viimmeisenä maailmankaikkeudessa on järki, että syvällisintä ja korkeinta on tajunta, ja että lopullinen totuus on ehdoton rakkaus. Tätä uskoa korkeammalle ei voi kukaan kohota, tätä ajatusta syvemmäksi ei kukaan tunkeutua.

Ei löydy muuta kuin yksi ainoa varsinainen vaihtoehto tälle filosofialle. Se ei ole ateismi — mikä usein-

kaan ei ole muuta kuin pidättymistä taikauskosta — sillä ehdottoman ateismin kannattajia on niin vähän, jos ollenkaan, ja sen älyllinen asema on liiaksi epävarma voidakseen koskaan muuttua todelliseksi vaaraksi. Ateisti, jos sellaista löytyisi, on orpo, koditon kulkuri, joka koditonna ja yksin vaeltaa ajallisen yön pimeitä katuja. Tämä vaihtoehto ei myöskään ole agnostisismi, joka ei ole mitään muuta kuin ohimenevä ajatustapa, ellei se suorastaan merkitse älyllisen vararikon myöntämistä tai ovelaa suunnitelmaa, jonka perustalla päästä korkeamman ajattelun valoisesta ja väsyttävästä taakasta. Se epäröi ikuisesti ja on niinkuin aasi, joka kahden heinäsuovan väliin sidottuna kuolee nälkään voimatta tehdä päätöstä. Todellinen vaihtoehto on materialismi, joka filosofiassa näytteli niin suurta osaa viisikymmentä vuotta takaperin ja joka, jouduttuaan sillä alalla tappiolle, nyt on siirtynyt käytännöllisen elämän alalle. Tämä peloittava vaihtoehto kieltää ihmiskunnan suuren uskon ja imee myrkkysienen tavalla ihmisrodusta pois kaikki korkeat ihanteet ja pyrkimykset. Sen opinkappalten mukaan maailmankaikkeuden alkuna ja loppuna ovat atoomit ja itse maailmankaikkeuden muodostaa niiden tanssi, niiden yhdistelmät ja kehitys. Järki, tahto, tunne, luonne ja rakkaus, kaikki nuo ovat satunnaisia, ohimeneviä, turhia ilmiöitä. Kaikkivaltias tekijä on maan lieju, lopullinen totuus tomu ja kohtalomme määränä tämä: „maasta olet sinä tullut ja maaksi pitää sinun jälleen tuleman.”

Tarvitsee tuskin sanoa, että tätä äärimmäistä ja kauhistavaa käsitystä vastaan on vapaamuurarius aina esiintynyt henkisen elämän todistajana. Sielun taistelussa kaikkea alhaista vastaa ja sen kamppailussa puhtaan jumaluuden voitolle pääsemiseksi on se aina asettunut korkean ihanteellisuuden ja inhimillisen optimismin puolustajaksi. Se katselee elämää ja maailmaa henkiseltä kannalta ja näkee kaiken olevan sopusoinnussa kokemuksiin perustuvien tosiasioiden, terveen
järjen ja omantunnon kanssa. Toisin sanoen, se rohkenee selittää maailmankaikkeuden arvoitusta kaiken sen avulla, mikä ihmisessä on korkeinta, eikä sen avulla, mikä hänessä on alhaisinta. Se vakuuttaa, että sielu on läheistä sukua iankaikkiselle hengelle ja että viettämällä vanhurskasta elämää sielun ikuinen luonne pääsee ilmenemään[1])

---

[1]) Viittaamme Platon suuremmoiseen todisteluun „*Tasavallassa”* (VI kirja). Tämän kirjoittaja ei halua vapaamuurariuteen nähden luoda mitään teknillisen idealismin dogmia, ei subjektivisia, objektivisia enempää kuin muutakaan. Hän ei usko kiinteään maailmankaikkeuteen, joka edeltäpäin laaditun suunnitelman mukaan paljastaa itseään, vaan ihanteelliseen maailmaan, missä elämä tarjoaa seikkailun viehätystä ja suloista hurmaa. Hän ihailee Rudolf Euckenin uutta idealismia, joka saarnaa „riippumatonta henkistä elämää” — se tahtoo sanoa, riippumatonta säännöllisistä vuorovaihteluista — ja pitää kiinni siitä tosiasiasta, että elämän merkitys riippuu siitä, „elämmekö sisällämme sellaista elämää, joka ei ole ajasta”. Näiden sivujen tar-

Tämän filosofian pohjalla lepää vapaamuurarius, tuntien aliansa olevan maaperän kallionlujaksi: —

„Hän kulmakivi temppelin,
Hän perustus on pyhätön;
ja kunnes työmme valmis on,
työmiehen tien Hän määrätköön.”

Kaiken inhimillisen ajattelun merkitys, olkoon se tieteellistä, filosofista tai uskonnollista laatua, riippuu siitä, uskommeko ihmisen jumal-sukulaisuuteen. jos se usko on väärä, murskautuu inhimillisen ajattelun temppeli raunioiksi ja katso! — me emme tiedä mitään, eikä meillä ole mitään keinoa oppia. Mutta ihmisen sukulaisuus sen järjen kanssa, joka sen on luonut, osoittaa, että maailmankaikkeutta voidaan tajuta, että me voimme seurata sen voimia, ottaa selvää sen laeista, laatia siitä kuvan ja havaita äärettömyyden piirteen jokaisessa sen pienimmässäkin osasessa. Myöskin ihmisen luonteessa on kaksi puolta, jotka kohottavat hänet yläpuolelle eläimellistä tasoa ja osoittavat hänen juma-

---

koituksena on tehostaa sitä henkistä elämänkatsomusta, joka on vapaamuurarifilosofian takana ja sen perustana, osoittaa ihanteiden todellisuus, niiden hyvä vaikutus hauraaseen inhimilliseen elämäämme ja julistaa, että on välttämätöntä pysyä niille uskollisena, jos kerran aiomme rakentaa ikuisuutta varten. Sillä filosofia, kuten Plotinus sanoo, sittenkin ainoastaan „viittaa tien ja ohjaa matkustajaa; näköala on niitä varten, jotka tahtovat sitä katsella”. Mutta suunta merkitsee paljon niille, jotka etsivät totuutta oppiakseen sitä tuntemaan.

lallisen syntyperänsä. Ne ovat ymmärrys ja omatunto, joista kumpikaan ei ole kotoisin ajattelusta ja aistimaailmasta vaan näkymättömästä, häviämättömästä maailmasta. Se merkitsee, että ihminen on olento, joka, olematta personallisesti kuolematon, on oman olemuksensa luonnosta pakoitettu elämään siten kuin olisi hän kuolematon. Ellei elämä ole täydellisesti tyhjää, vailla johdonmukaisuutta ja järkeä, todistaa ihmisen oma sielu varmasti ja profeetallisesti omaa korkeaa sukuperäänsä.

Tutkikaamme myös, mitä merkitsee se, että tämä ihmisen voimakas sielu on sukua kaiken olevaisen ikuiselle Sielulle. Se merkitsee, että me emme ole tomusta tehtyjä olentoja, jotka sattuma on tänne heittänyt, vaan Kaikkein Korkeimman lapsia, ikuisuuden kansalaisia, kuolemattomia, niinkuin Jumala meidän Isämme on kuolematon, ja että sieluihimme kätkeytyy ikuinen, jatkuva velvoitus elää sieluillemme arvokkaalla tavalla. Se merkitsee, että kaikki ajatuksemme, puhtaat tunteemme ja koko toimintamme ja elämämme ura on läheisessä ja alinomaisessa kosketuksessa Ikuisen kanssa. Tällainen filosofia valaisee maailmankaikkeutta niinkuin auringonnousu, vahvistaa sielun hämäriä, hiljaisia aavistuksia, paljastaa mysterioiden tarkoituksellisuuden ja synnyttää toivottomuuden keskellä toivonkipinän. Se paljastaa inhimillisen elämän väririkkauden, kaunistaa ja tekee sisältörikkaaksi kuolevaisen elämämme ohikiitävät vuodet, jotka ovat lyhyet silloinkin kun

tuntuvat pisimmiltä ja katkeavat kauneimmillaan ollessaan. Se suo jokaiselle meistä, kuinka alhaisia ja hylättyjä lienemmekin, paikan ja osallisuuden historian suunnattomassa kehityskulussa ja tekee meistä Ikuisen työtovereita Hänen työskennellessään ihmiskunnan lunastamiseksi, pakottaen meitä täyttämään Hänen tahtoansa maan päällä niinkuin taivaassa. Se alistaa älyn valtansa alle, sulattaa sydämen ja luo tahtoon sen itsekunnioituksen tunnon, jota ilman mitään korkeata ja sankarillista elämää ei ole. Tällaiselle filosofialle rakentuu vapaamuurarius ja, niinkuin kalliosta erämaan keskellä, siitä virtaavat ulos ne välkkyvät virrat, jotka vuolaina vyöryvät tämän meidän maailmamme läpi, sitä kastellen.

III.

Koska ihmisen sielu on sukua jumaluudelle ja kätkee voimia, joille kukaan ei voi asettaa rajoja, on se täysin vapaa. Senpä vuoksi vapaamuurarius, uskollisena filosofialleen ja inspiroidulle uskolleen, on ollut pakoitettu historiallisena vaatimuksenaan esittämään omantunnon ja ajattelun vapauden ja kaikkien ihmisten oikeuden seisoa suorina, kahleettomina ja pelkäämättä yhdenvertaisina Jumalan ja ihmisten edessä, kunnioittaen toinen toisensa oikeuksia. Tulee muistaa, että ennenkuin mikään järjestö julisti tätä totuutta tai ennen-

kun se oli puettu mihinkään valtiolliseen hallitusmuotoon, piili se jumalan tajunnassa ja inhimillisen sielun sisällä. Eikä vapaamuurarius ole hiuskarvan vertaa poikkeava tästä ikivanhasta ja paljon sisältävästä viisaudesta, ennenkun kaikki ihmiset yli koko maailman ovat ruumiiltaan, hengeltään ja sielultaan vapaat.

Kun totuuden valo on kerran karkoittanut tieltään ennakkoluulon pilvet, silloin maailma on antava tunnustuksensa vapaamuurariudelle niiden palvelusten johdosta, joita se on tehnyt ajatuksen ja uskon vapaudelle. Ylevimmän osan sen historiassa ja arvokkaimman aatteen sen opetusten joukossa on muodostanut tämä sen kaikkina aikoina esittämä vaatimus, että jokaisella ihmisellä täytyy olla oikeus ja velvollisuus etsiä sitä valoa, joka ei ole milloinkaan ketään vahingoittanut ja sitä totuutta, joka tekee ihmisen vapaaksi. Läpi vuosisatojen, aikoina sellaisinakin, jolloin suurimpana rikoksena ei pidetty murhaa vaan ajattelemista, jolloin ihmisten omatunto oli kytketty vankina papillisten vaunujen pyörään, aina ja kaikkialla on vapaamuurarius puolustanut ihmisten oikeutta oppia tuntemaan totuus ja katsella esteettä täältä maan päältä kohti Jumalan kasvoja. Sen tunnussanana ei ole ollut vapaus uskonnosta vaan uskonnon vapaus, sillä samalla tavalla ulkokultainen dogmatismi synnyttää epäilyä. Tunnettua on myöskin, että meidän rotumme on kehittynyt pisimmälle kaikilla niillä aloilla, joilla se kauimmin on saanut olla vapaana.

Vapaamuurarius on aina kohottava peitsensä niitä vastaan, jotka tahtovat kahlita ajatuksen ja sijaan asettaa ikuisen, mutta kuluneen auktoriteetin, jotka menneisyyden kuivettuneeseen käteen tahtovat antaa valtikan, jolla voitaisiin hallita eteenpäin pyrkivää ja tulevaisuuden enteitä sisältävää nykyisyyttä ja sulkea nykyjään elävien oppineiden huulet manalle menneiden oppineiden lauselmilla. Se tahtoo hallitsemista ilman tyranniutta ja uskontoa ilman taikauskoa. Ja yhtä varmaan kuin aurinko nousee ja laskee, yhtä varmaan sen taistelun tulee kruunaamaan voitto. Tappio on mahdoton, koska se ei taistele väkivaltaisin keinoin vielä vähemmän salajuonin, vaan totuuden ja lempeyden voimalla ja vetoamalla järkeen. Se ei yritä tuhota vihollisiaan vaan tahtoo johdattaa heidät uskonvapauteen ja veljelliseen rakkauteen.

Eikä vapaamuurarius vaadi uskonvapautta ainoastaan siinä muodossa, että ihmisten olisi sallittu pitää se, mitä pitävät totuutena, vaan se vaatii yhtä voimakkaasti vapautta siinä muodossa, minkä usko, joka vapauttaa sielun epäilysten ja pelon kahleista, antaa sielulle. Siitä syystä koettaa se kaikilla henkisen kulttuurin keinoilla ylläpitää ihmisten sydämissä suurta ja yksinkertaista luottamusta jumalalliseen hyvyyteen, elämän arvoon ja sielun kuolemattomuuteen — luottamusta, joka niin helposti murskautuu vuosien vieriessä raudanraskaina eteenpäin. Jos saatte ihmiset vahvasti uskomaan rajattomaan sääliin,

joka kätkeytyy tämän hämärän maailman taa, vapautatte te heidät lukuisista kauhuista. Heidän) sydämensä, joka kerran oli kauhun temppeli, missä vain varjot kummittelivat, muuttuu kirkkauden ja riemun pyhätöksi, ja heidän elämänsä rikastuu, laajenee ja muuttuu yhtäjaksoiseksi palveluksi. Ja aika ei ole enää mikään tyranni. Jos annatte ihmiselle yhden ainoan päivän elämisen aikaa, niin hän on niinkuin häkissä oleva lintu, joka iskee siipensä häkkinsä tankoja vastaan. Mutta antakaa hänelle aikaa kokonainen vuosi vaeltaa sinne ja tänne, ajatella ja suunnitella, niin te vapautatte hänet yhden päivän tyranniudesta. Laajentakaa hänen elämänsä toimikausi 50 vuoteen, niin hänen käytökseensä ilmestyy enemmän moraalista arvokkuutta ja voimaa kuin muutoin olisi ollut mahdollista. Mutta antakaa hänen tuntea ikuisuus, antakaa hänen tuntea, että hän suunnittelee ja toimii ajattomassa ajassa, että yläpuolella hänen kompastustensa ja syntiensä leijailee ja odottaa äärettömyys — silloin hän on vapaa!

Tärkeintä loppujen lopuksi ei kuitenkaan ole elämän runsaus ja määrä, vaan sen laatu, sen syvyys, sen puhtaus, sen voimakkuus, sen henkinen hienous ja sielullinen joustavuus. Tästä johtuu, että vapaamuurarius niin kiinteästi teroittaa luonteen kasvatuksen, oikeudenmukaisuuden ja siveellisen kulttuurin merkitystä sekä sen henkisen näkemyksen tärkeyttä, jota ilman ihmisen äly on himojen ja halujen orja. Ainoastaan noudattamalla

oikeuden, totuuden, puhtauden ja rakkauden lakeja sekä jumalan korkeata tahtoa voi ihminen tulla voimakkaaksi ja suureksi sielultaan. Kysymys on siitä, miten elää. Vanhuksenkin vielä harmaapäisenä on etsittävä jotakin toista, viisaampaa elämäntapaa. Hän ei voi vuosi vuodelta nojata elämäänsä uskoon, vaan tulee hänen käyttää oikeuden kulmamittaa, vilpittömyyden vesivaakaa sekä kompassia, jonka avulla voi hallita himoja, ja viivotinta, jolla voi jakaa aikansa työtä, lepoa ja ihmisten palvelua varten. Alottakaamme nyt heti ja etsikäämme viisautta hyveistä ja viettäkäämme elämämme niiden valossa, iloiten ja nauttien. Silloin saamme jo tässä maailmassa nähdä välähdyksen tulevasta. Ja tämä näky antaa meille häviämättömän vakaumuksen, että, vaikka sydän on maan tomusta, kaikki ylväs ja korkea on ikuista kuin Jumala itse.

IV.

Beda Venerabilis, kertoessaan Northumberlandin kuninkaan ja hänen neuvonantajiensa neuvotteluista, joka koski kysymystä, sallittaisiinko kristittyjen lähetyssaarnaajien opettaa uutta uskontoa kansalle, mainitsee tästä tapahtumasta seuraavaa. Pitkällisen väittelyn jälkeen eräs harmaahapsinen päällikkö kertoi, mitä hän tunsi nähdessään pienen linnun väräjävin siivin liihottelevan lämpimästi valaistun juhlasalin

läpi talven kylmän vihurin raivotessa ulkona. Linnulle oli tuo hetki, jona se kiisi huoneen läpi, täynnä valoa ja lämpöä. Mutta se hetki oli lyhyt. Lintunen lensi pimeydestä, näki vilahdukselta kirkkaan näyn ja katosi uudelleen pimeyteen kenenkään tietämättä, mistä se tuli tai mihin meni.

„Samanlainen", sanoi vanha päällikkö, „on ihmisen elämä. Me tulemme, eikä meidän viisaamme tiedä mistä me tulemme. Me menemme, eivätkä he tiedä, mihin me menemme. Meidän lentomme on lyhyt. Siitä syystä, jos löytyy joku, joka voi meille siitä enemmän kertoa — Jumalan tähden! kuulkaamme häntä!"

Samalla tavalla kuunnelkaamme, mitä vapaamuurariudella on sanottavaa sielun kuolemattomuudesta. Se ei esitä mutkikkaita ja sitovia todistuksia, vaan se tarjoaa eteemme kuvan, — vanhimman ja kenties suurimman draaman elämässä — jonka avulla se koettaa opettaa ihmisiä tuntemaan niitä totuuksia, joita mikään inhimillinen sana ei voi ilmaista. Se paljastaa meille elämän valottoman murhenäytelmän sen synkimmällä hetkellä, kun pahuuden vallat, nuo niin taitavat ja kuitenkin niin typerät, astuvat sielua vastaan hukuttaakseen sen petokseen ja syöstäkseen sen turmioon, saattamalla sen hylkäämään kaiken, mikä tekee elämän elämisen arvoiseksi — murhenäytelmän, joka yksinkertaisuudessaan ja voimakkuudessaan saattaa sydämen värisemään tuskasta. Silloin sysimustasta pimeydestä kohoaa kauniin, kirkkaan tähden lailla se, mikä ihmisessä

on enimmän Jumalan kaltaista — hänen totuudenrakkautensa, hänen uskollisuutensa korkeimmalle ja halunsa vajota kuolemankin yöhön, jos vain hyve jää elämään ja loistamaan välkkyvänä, valoisana tähtenä iltataivaalla. Tämä ihmissielun ylväs ja kuolemaa halveksiva siveellinen sankaruus todistaa ehdottomasti ja lopultakin meidän jumaluuttamme ja kuolemattomuuttamme. Totisesti pitää haudan partaalla paikkansa tuo ikuinen paradoksi: joka menettää henkensä totuuden tähden, hän löytää sen!

Tällä pohjalla lepää vapaamuurarius. Koska ihmisessä on jotakin, joka saa hänet pitämään kiinni siveellisestä ihanteesta ja oman sielunsa puhdistamisesta, välittämättä kaikista pahoista voimista maailmassa, ei Jumala, joka loi hänet omaksi kuvakseen, anna hänen kuolla ja muuttua tomuksi. Korkeampaa näkyä meidän ei ole sallittu nähdä tässä hämärässä maailmassa ja syvällisempää totuutta meidän ei tarvitse tietää.

Me rakennamme elämämme kaikesta siitä, mitä sormemme voivat tuntea, silmämme nähdä ja korvamme kuulla. Kerran tulee hetki, — se voi tulla kyynelten ja myrskyn kera, mutta myös hiljaa niinkuin hämärän henki pilvettömän taivaan alla — jolloin meidän on irroitettava itsemme näistä aistittavista asioista ja uskottava itsemme sisällämme löytyvän näkymättömän sielun huostaan, joka näkymätöntä tietä alottaa kulkunsa kohti tuntematonta. Ihmeellistä! Ovi aukenee

uuteen maailmaan ja ihminen, tomun lapsi, seuraa seikkailevaa sieluaan niin kuin taas sielu seuraa jotakin käsittämätöntä voimaa, joka on eksyttävämpi vielä kuin tuuli, joka puhaltaa mistä haluaa. Äkkiä me lepäämme maassa silmät tuijottaen, huulet kalvenneina, ja odotamme. Ja elämä, joka on joko kunnialla taisteltu tai hukkaan kulutettu, valoisa tai hämärä, on meidän takanamme — unelmana, joka on nähty, jonakin, jota ei enää ole.

„Oi kuolema,
Sinä sen kukistit,
tuon maailman kauniin
runtelit, rutistit,
pirstoiksi lyötynä,
kuoleman saaliiksi syöstynä!
Hajanaiset,
vajavaiset
palaset korjaamme tyhjään hautaan,
itkien hiljaa
iäksi lyötyä kauneuden liljaa.
Mahtavampana,
ihmisten lapsille
ihanampana
jälleen se luo'os,
omassa rinnassas ilmoille tuo'os".

Oi nuorukainen, jolle nämä rivit ovat kirjoitetut, älä pelkää! Usko rohkeasti, että sielusi on yhtä ikuinen kuin siinä asuva siveellinen järjestys, joten sinun tulee aina seurata jumalallista kauneutta, joka on sinua koskettanut ja kirkastanut. Se on ihmiskun-

nan ja rotusi sekä sen parhaitten usko. Kätkekäämme tämä usko sydämiimme, rakastakaamme sitä ja toimikaamme niin, että oppisimme ymmärtämään sen syvällisen tarkoituksen niihin rakastettuihin vainajiimme nähden, joita kenties ajattelemme joka päivä, että osaisimme olla toivorikkaat ja rohkeamieliset silloinkin, kun olemme surulliset. Tätä uskoa ei ole otettava kevyesti, vaan syvästi ja sielun hiljaisuudessa, jotta, elämämme kypsyessä tai lakastuessa, oppisimme ymmärtämään sen tarkoituksen itseemme nähden.

„Asunnot, sieluni, itselles luo ihanammat,
elon pyörä kun kiireellä vyöryvi pois!
Jätä menneisyys, majat nuo matalammat!
Joka temppelis uus jospa entistä uljaampi ois,
yhä korkeempi-kattoinen, olla sun suojasi vois,
kunnes sä vapauden saat,
jätät kuoresi kahleet nuo, elon erheiden maat.”

Hinta 6 mk.